

Hoofdstuk 10 - Veiligheidsaanduidingen

Inleiding

Veiligheid op de werkplek begint vaak met te weten welke gevaren op de werkplek aanwezig zijn en waar extra op gelet moet worden. Door een duidelijke signalering en kenmerken bij deze gevaren toe te passen, bijvoorbeeld op leidingen, tanks, bij vluchtwegen, brandbestrijdingsmiddelen, e.d. wordt iedereen geattendeerd op deze gevaren, de hulpmiddelen of de vluchtwegen. De kenmerken moeten voldoen aan de Europese richtlijn 92/95/EEG. Op Chemelot komen ook site specifieke aanduidingen voor, zoals Redelijk Dichte Ruimte.

Indeling kenmerken

De kenmerken zijn als volgt ingedeeld:

1. gebods- en verbodsborden
2. vluchtwegmarkeringen
3. brandpreventieborden
4. waarschuwingborden
5. leidingmarkeringen.

Een aantal signaleringswijzen kan tegelijkertijd worden gebruikt.

Voor de diverse signaleringen zijn de voorgeschreven kleuren:

Kleur	Betekenis en doel	Aanwijzingen en toelichtingen
Rood	Verbodssignaal Gevaar; alarm Brandbestrijdingsmateriaal en brandweeruitrusting	Gevaarlijke handeling Stop, stilstand, noodschakelaars Evacuatie Identificatie en lokalisatie
Geel of geel-zwart	Waarschuwingssignaal	Pas op, wees voorzichtig Verificatie
Blauw	Gebodssignaal	Handelwijze of specifieke actie; verplichting tot het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen
Groen	Reddingssignaal, eerste hulp signaal Veilige toestand	Deuren, uitgangen, wegen, materiaalposten, lokalen. Terugkeer naar de normale situatie.

Gebruik van kenmerken

Bij het gebruik van de kenmerken dient met de volgende aandachtspunten rekening te worden gehouden:

- houd bij het bepalen van de afmetingen rekening met de leesafstand;
- let op dat geen overeenkomstige kleuren binnen het gezichtsveld voor andere doeleinden worden gebruikt;
- pas op beslispunten voldoende kenmerken toe;
- veiligheidskleuren kunnen ook rechtstreeks op een voorwerp worden aangebracht.

Bestellen van veiligheidsaanduidingen (borden)

De in dit handboek beschreven veiligheidsaanduidingen in bord vorm kunt u via uw inkoop afdeling bestellen bij de firma's Terveen-Tegelen, Vandeputte of ATL. Prijs op aanvraag.

Bestellen van veiligheidsaanduidingen (stickers)

In sticker vorm zijn deze veiligheidsaanduidingen te bestellen bij Sitech Safety Shop. Niet alle gebruikte veiligheidsaanduidingen op de site staan vermeld. Ook deze zijn echter te bestellen. Dat geldt ook indien u andere afbeeldingen of tekst wenst. Ook is het mogelijk om stickers te voorzien van een eigen logo.

Prijzen op aanvraag.

Veiligheidsaanduidingen - hulpverlening

BHV

Nooddouche

Oogdouche

Brancard

Vluchtweg rechts

vluchtweg links

vluchtweg rechtdoor

Veiligheidsaanduidingen - veiligheid

Brandhaspel

Brand alarmeringstableau

Plaatsaanduiding brandblusapparaat

Drukknop alarm

Veiligheidsaanduidingen – gebodstekens

Veiligheidshelm verplicht

Veiligheidsschoenen verplicht

Gehoorbescherming verplicht

Beschermende kleding verplicht

Veiligheidsbril verplicht

Veiligheidshandschoenen verplicht

Stofmasker verplicht

Veiligheidsaanduidingen – verbodstekens

Verboden te roken

Foto- en/of filmapparatuur meenemen verboden

Geen drinkwater

Verboden met water te blussen

Mobiele telefoon verboden

Vuur, open vlam en roken verboden

Verboden voor voetgangers

Veiligheidsaanduidingen – waarschuwingstekens

Radioactieve straling

Laserstraal

Ontvlambare stoffen

Gevaar voor elektrische spanning

Waarschuwing voor vallende delen

Op afstand bediend draaiende machinedelen

Gevaar

Gevaar hangende lasten

Gevaar voor infectie (bio-hazard)

**Deze ruimte mag
slechts worden
betreden met
toestemming
van de chef**

**Brand- en
explosiegevaar**

Openvuur, kunstlicht en roken
verboden

Gevaarlijk dak

**Betreden
verboden**

**In dit lokaal is
roken
toegestaan**

**Besloten ruimte
mag niet worden
betreden zonder
vergunning**

Veiligheidsaanduidingen – Wet Milieu Gevaarlijke Stoffen (WMS)

GHS, voluit *Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals* is de nieuwe wijze van indeling, kenmerking en etikettering van chemische stoffen en preparaten. Het systeem is ontwikkeld binnen de Verenigde Naties en is gebaseerd op bestaande systemen uit verschillende delen van de wereld.

Klassen en categorieën in het GHS

Naargelang de gevaren ervan wordt een stof of mengsel van stoffen ingedeeld in één of meer gevarenklassen. Er zijn drie soorten gevarenklassen:

- Fysische gevaren (bv. ontplofbaar, ontvlambaar, oxiderend);
- Gevaren voor de gezondheid (bv. giftig, kankerverwekkend);
- Gevaren voor het milieu (bv. giftig voor waterorganismen).

De klassen zijn op hun beurt onderverdeeld in één of meer categorieën, naargelang de grootte of ernst van het gevaar.

Deze indeling is complexer dan deze die in de bestaande Europese reglementering gebruikt wordt. Ook zijn de criteria voor de indeling van stoffen in een bepaalde klasse of categorie niet altijd gelijk aan de Europese criteria; voor de indeling van een stof naar giftigheid gebruikt GHS bv. andere grenzen voor de LD50-waarden. Daardoor zullen sommige stoffen een andere indeling en etikettering krijgen in GHS.

Een GHS-etiket bevat volgende elementen:

- een of meer pictogrammen of gevaarsymbolen (zie hieronder), in functie van de gevarenklasse;
- een signaalwoord (*signal word*) ("gevaar" of "waarschuwing", naargelang de gevarencategorie van de stof)
- een of meer *gevarenaanduidingen* (*hazard statements*, "H-zinnen" of gevaarszinnen), die de rol van de huidige R-zinnen overnemen, en de risico's van de stof beschrijven i.p.v. de gevarenklasse en -categorie;
- een of meer *veiligheidsaanbevelingen* (*precautionary statements*, "P-zinnen" of voorzorgsmaatregelen), die de huidige S-zinnen vervangen, en veiligheidsvoorschriften geven voor het omgaan met de stof. Er zijn vijf soorten veiligheidsaanbevelingen: algemene zinnen, en zinnen m.b.t. preventie, respons, opslag en afval. Hiervoor kunnen ook pictogrammen gebruikt worden.

Het GHS geeft per klasse en categorie aan, welk symbool, signaalwoord, gevarenaanduidingen en veiligheidsaanbevelingen op een etiket moeten voorkomen. Zie de lijst van H- en P-zinnen voor een overzicht van de H- en P-zinnen in de EU-implementatie van GHS.

GHS-symbolen, hoe zien ze er uit?

De GHS-symbolen staan in een witte ruit-op-zijn-rand met een rode rand. Ze zijn grotendeels dezelfde als de vroegere rode gevaarsymbolen, met uitzondering van de symbolen voor "houder onder druk" (een gasfles) en "gezondheidsgevaar op lange termijn" (een stralende borstkas) - waarbij het kan gaan om kankerverwekkende, mutagene, reprotoxische, of sensibiliserende effecten. Ook is het "andreaskruis" (voor "schadelijk") vervangen door een uitroepteken.

Oude pictogram	Nieuw pictogram
 Ontplofbaar	 Explosief
 Oxiderend	 Oxiderend
 (zeer)licht ontvlambaar	 Ontvlambaar
 Schadelijk	 Irriterend, sensibiliserend, schadelijk
 Bijtend	 Corrosief
 Giftig	 Giftig
 Milieugevaarlijk	 Gevaarlijk voor het aquatisch milieu
	 Gassen onder druk
	 Lange termijn gezondheidsgevaarlijk

Zowel de nieuwe als de oude pictogrammen zijn in stickervorm verkrijgbaar (en geldig).

Voor nadere info en prijzen kunt u contact opnemen met de administratie Sitech Safety Shop

Telefoon: 046-47 62416

De invoering van GHS in de EU zal gefaseerd gebeuren:

- voor zuivere stoffen wordt het huidige systeem behouden tot 1 december 2010; voor mengsels

Dit document is auteursrechtelijk beschermd: Vermenigvuldiging en/of hergebruik alleen met schriftelijke toestemming van Sitech Services BV

en preparaten wordt het behouden tot 1 juni 2015. Het GHS-etiket mag wel eerder op vrijwillige basis worden gebruikt.

- tussen 1 december 2010 en 1 juni 2015 worden stoffen ingedeeld volgens beide systemen, maar is het GHS-etiket verplicht.
- vanaf 1 juni 2015 vervalt het huidige systeem van indeling en etikettering en is enkel het GHS geldig.

Actuele informatie:

Het is belangrijk om steeds op de hoogte te zijn van de laatste stand van zaken met betrekking tot wetgeving en invoering van 'Verordening (EG) Nr. 1272/2008 van het Europees Parlement'.

Raadpleeg daarom steeds : <http://www.ghs-helpdesk.nl/onderwerpen/wetgeving/>

Op deze site van het ministerie van VROM zijn naast de wetsartikelen ook bijlagen beschikbaar in de vorm van uitgebreide lijsten met H- en P-zinnen. Bovendien wordt op de site verwezen naar een telefonische helpdesk waar men terecht kan met vragen over GHS.